

Ai cũng có những miền không gian được nâng niu cất giữ. Với tôi và rất nhiều thế hệ đi trước, những người từng trưởng thành từ mái trường Khoa học, từ ngôi nhà chung Ngũ văn, thì miền không gian đó chính là khoảng sân với những tán lá xanh rợp, dãy nhà B cổ kính với khung cửa như mái nhà vòm cổ tích, cội bồ đề không biết đã bao nhiêu tuổi, đứng đó kiên gan với thời gian.

Tôi cũng không rõ những đàn anh, đàn chị rời xa trường, xa khoa lâu năm, ngày quay trở lại sẽ có cảm xúc gì. Nhưng tôi may mắn hơn nhiều người, bởi trong mối duyên nợ của tôi với khoa, với trường chưa từng có cuộc chia ly. Gắn bó với khoa từ khi còn là cô sinh viên tò mò ngược mắt nhìn cánh cửa giảng đường mở rộng, cho đến bây giờ, vẫn là cô học trò năm ấy, chỉ khác trên vai đã gánh thêm những trọng trách mới.

Con số 65 năm tuổi của khoa, của trường nhiều hơn tuổi đời của tôi đến hai mươi mấy năm. Lứa 8X chúng tôi chỉ được nghe thầy cô kể lại về các thế hệ đầu tiên, để rồi cảm thấy kính phục và ngưỡng mộ. Không có bất cứ một sự thổi phồng nào, nhưng tôi xem đó như những huyền thoại. Những cái tên như hoài niệm, như biểu tượng đẹp một thời. Hết một lứa trẻ con háo hức nhìn ảnh bố mẹ mình hồi trẻ, tôi cũng từng dán mắt vào những tấm ảnh đen trắng ó màu thời gian để tìm ra những gương mặt thân quen. Có những gương mặt tôi không còn cơ hội gặp gỡ. Người khoa Văn năm ấy từng ra đi và cống hiến trên khắp mọi miền đất nước này. Nhưng, người đi, trà không lạnh. Bởi vì, tên người, tính cách của người, cả những “sự tích” xoay quanh người, vẫn không ngừng lan truyền qua trùng trùng lớp lớp những câu chuyện. Rằng, năm đó, giọng giảng bài của thầy khiến cả lớp say sưa; rằng, năm đó, nét chữ của thầy tài hoa như dáng người; rằng..... Rồi đến lượt mình, tôi mang cả niềm ngưỡng mộ con trẻ vào từng hồi ức, lại tiếp tục cần mẫn kết những câu chuyện của thế hệ mình, để truyền tiếp cho những thế hệ đi sau. Sẽ không ai bị lãng quên, trên hành trình rất dài này, vì mỗi cái tên đều là một dấu mốc. Khoa Ngũ văn phát triển đến ngày hôm nay, là nhờ sự kết nối chưa bao giờ ngắt quãng giữa các dấu mốc đó.

65 năm, khoa đã phát triển và đổi thay nhiều. Nhưng giữa tất cả những đổi thay đó, có một điều tôi sâu sắc cảm nhận được, sự yêu thương và bao dung giữa các thế hệ thầy trò là điều chưa bao giờ phai nhạt. Chúng tôi sống hôm nay, cũng là vọng theo người đi trước. Hai chữ nhân văn, không là lí thuyết sách vở mà là những ứng xử thực ở đời. Mỗi ngày đến khoa, là cả một niềm vui. Là đồng nghiệp,

cũng là thầy trò. Vẫn có lúc hoe mắt vì bị khiển trách khi công việc chưa tròn. Vẫn có lúc, tim đập chân run khi đối diện, sợ bị phạt, bị la như hồi trẻ dại lỡ không học thuộc bài. Nhưng sau mưa rào, lại thấy trời xanh. Có la có trách, rồi vẫn là thương không hết. Khó khăn chưa kịp ngỏ, thầy cô đã nghĩ cách hỗ trợ. Cứ như thầy cô có mắt thần nhìn thấu tâm tư học trò. Như thế, có thể nào không sống nhân văn? Và chắc chắn, lũ học trò chúng tôi hồi ấy, đứa nào cũng luyện tiếc không muốn trưởng thành. Bởi vì, mỗi cánh chim trưởng thành đều phải rời tổ để bay xa. Mà cái tổ ấy, thì ấm áp quá chừng. Chỉ nghĩ đến rời đi, đã tràn đầy không nỗi...

Ngày xưa, các thầy cô gây dựng khoa khi đất nước còn nghèo, cuộc sống còn nhiều cơ cực. Thế hệ chúng tôi hôm nay, may mắn hơn thầy cô nhiều lắm. Chỉ một thao tác nhỏ, cả thế giới mở ra trước mắt. Sách vở không thiếu. Mọi thứ đều trở nên dễ dàng. Nhưng thời đại 4.0 cũng có những yêu cầu khắc nghiệt của nó. Tốc độ, quyết đoán, năng động, những điều ngỡ như lạ lẫm với người văn chương. Nhưng có hề gì đâu, bởi chúng tôi hiểu rằng, chẳng ai có thể một mực sống mãi cùng quá khứ. Chúng tôi lại càng không thể vì thầy cô bao dung, mà cứ mãi giả vờ nhỏ dại. Vậy thì, thầy cô ơi, mong sao thầy cô giữ niềm tin tưởng, để bất cứ khi nào chúng em ngoảnh lại, sẽ thấy thầy cô ở đó, như buổi nào trù mên động viên. Mong sao, thầy cô khoẻ mạnh, an vui, để dù 65 hay 70 năm hay hơn thế nữa, chúng em vẫn luôn cảm nhận được mình được sống trong một mạch nguồn ấm áp tuôn chảy từ quá khứ, qua hiện tại mà truyền đến tương lai.

Mỗi chúng em, học trò của thầy cô, âm thầm tự hứa rằng, cho dầu lịch sử không chọn chúng em làm điểm tựa, thì chúng em cũng vẫn sẽ cố gắng hết sức mình. Một trang mới, hẳn sẽ mở ra từ phía chúng em...